

SVETI VEČER PRI NAS DOMA.

Sveta noč, ti bajna noč, ti polna sanj in hrepenenj...!

Mnogo let je že zatonilo za gorami in vendar se mi zdi, kakor da je bilo včeraj, ko sem še malo dekletce, v družbi svojih bratcev obhajala tam v rodni hišici sveti večer. Eh, lepo je bilo, tako lepo, da ti, mladina v mestu rojena, ne moreš doumeti tega.

Dan pred svetim dnevom — jej — koliko nam je dal dela. Sestavljali smo jaslice, deloma pa pomagali mamici, ko je pekla potice.

O mraku smo »kadili«. Oče je vzel lonec žerjavice, natresel nanjo kadila, da je zaduhtelo kakor v cerkvi in šel z njo, glasno moleč, okrog vseh poslopij in pokadil vse shrambe. Otroci pa smo hodili tik za njim in mu odgovarjali v molitvi.

Za večerjo nam je mamica postavila na mizo salato in shlajeno kuhano sadje.

»Mamica,« je vpraševal mali bratec, »zakaj ne dobimo nocoj močnika?«

»Vidiš ga, juda,« je rekla mamica ter skušala napraviti strog obraz. »Ali ne veš, da se moramo nocoj zdržati gorke večerje? To storimo v počaščenje Marije in sv. Jožefa, ki na ta večer nista imela nič gorkega v ustih.«

Po večerji so odrasli posedli okrog peči, otroci smo se pa drenjali pri jaslicah, prižigali in ugaševali svečice, vmes pa prepevali.

»Ampak otroci,« se je začul resen očetov glas izza peči, »da mi nocoj ne gre nikdo spat na svojo posteljo!«

Spogledali smo se in skoraj nam je šlo na smeh.

»Le ne glejte tako neumno,« je spet zahreščalo izza peči. »Tisto noč, ko je prišel Jezušček na svet, nista imela Marija in Jožef niti prostorčka, kamor bi položila trudno glavo, kaj šele posteljo. Njima na čast se moramo vsaj na sveti večer odreči svojim posteljam!«

In tako je moralo biti. Nobeden ni spal na božično noč na svojem navadnem ležišču.

Ko je odbila enajsta ura, so se odpravili starši in odrasli v cerkev k polnočnici, nas otroke so pa izročili v varstvo teti Špeli, precej naglušni, a zelo dobri starici. Rada nas je imela teta Špela, zelo rada, četudi nas je kregala kar naprej.

»Tako velik praznik se obhaja, največji v letu,« je gostolela, »vi bi pa samo kričali. To ni prav!«

»Oh, teta, saj smo pridni!«

»Figo ste pridni! Zakaj pa nič ne molite?«

»Teta, vedno ne moremo moliti,« smo prosili.

»Pa bi morali! Nocoj še živina ve, da je sveti večer.«

»Tega pa že ne verjamemo, teta,« smo hiteli ugovarjati vsi vprek.

»Ne verjamete? O brezverčki! Bodite mirni in poslušajte me!«

Pa je teta Špela dvignila vogal predpasnika, se obrisala okrog ust, pomaknila naglavni robec nekoliko nazaj in pričela:

»Kako in zakaj sta prišla Marija in Jožef v Betlehem, to menda — butičke nagajive — že veste, saj vas uče v šoli. Ljudje so bili v tistih časih prav tako trdosrčni kakor dandanes. Bogate tujce so vse spravili v sobe in jim dali mehke postelje, Marija in Jožef pa sta povesod trkala zaman. Slednjič se ju je usmilil siromašen kočar in jima dal prostora v mrzlem hlevu. Toda bolje je bilo vendar nego pod milim nebom.

Sredi noči pa se je posvetilo po vsem hlevu, kakor bi prižgal sto sveč, nato pa se je rodil Kristus. In tedaj je voliček veselo zamukal, osliček zarigal, ovce so zameketale, zajčki so poskakovali, pute kokoš dakale in petelin je glasno zakikirikal, čeravno je bila ura šele polnoči.

Mati božja se je zasolzila, ker ni imela položiti Jezuščka drugam, nego v jasli, a še te so bile prazne.

Ker trdosrčni ljudje niso pripravili Jezuščku mehke postelje, je za to poskrbela dobra žival. Ovce so nosile steljo v svojih gobčkih ter jo pokladale v jasli, zajčki so nosili v krempeljčkih mehki mah, pute na gredeh so si pulile perje in ga spuščale v jasli, petelin pa je zletel na tla, pobiral s kljunom slamnate bilke ter jih polagal svetemu Jožefu pred noge. Namah so bile jasli polne mehke stelje, in ko je Mati božja položila vanje sveto dete, sta pristopila voliček in osliček in dihala v Jezuščka svojo gorko sapo. Šele potem, ko je bil ljubi Bogec že na gorkem, so prišli v hlev pastirci in drugi ljudje. Zato vam pravim, otroci, nocoj tudi živina ve, da je sveti večer, ko obhajamo spomin rojstva Tistega, ki je ustvaril ljudi, živino in vse drugo.«

Tako je pripovedovala teta Špela, mi pa smo strmeli vanjo z odprtimi usti. Nato je pokleknila pred jaslice in glasno zapela:

»Svetloba nastaja,
ker Bogec prihaja ...
odrešen je svet,
le dajmo zapet' ...!«

Po petju je začela tiho in pobožno moliti. Doklej je trajala molitev dobre starice, ne vem, kajti naša telesca so zahtevala svoje. Drug za drugim smo popadali po tleh in zasanjali o voličku in osličku, ki dihata v sveto Detece, o ovčkah in putkah ...

Blažena sveta noč in blažena ve, leta detinska!